

AJ-138
April-2015
S.Y.B.Com., (Annual Pattern)
Cost Accounting
[Advanced Accountancy & Auditing-II]

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (1) જમણી બાજુનાં આંકડા પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.
 (2) જરૂરી ગણતરીને જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવો.

1. (અ) પડતર હિસાબી પદ્ધતિ અને નાણાકીય હિસાબી પદ્ધતિનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. 6
 (બ) એક કારખાનાનાં ઉત્પાદન વિભાગમાંથી નીચેની માહિતી મેળવવામાં આવી છે : 4

વિગત	કામદાર સંખ્યા
(1) મહિનાની શરૂના રોજના કામદારો	1520
(2) આજ માસ દરમ્યાન કારખાનું છોડીને ગયેલા કામદારોની સંખ્યા	320
(3) આજ માસમાં કુલ કામદારોની નિમણૂક	400
(4) નવી જગ્યા પર કરેલી નિમણૂકો	200

મજૂર ફેરબદલી દરની નિમણૂક પદ્ધતિ અને સંયુક્ત પદ્ધતિ પ્રમાણે મજૂર ફેરબદલી દર શોધો.

- (ક) માર્ચ માસની શરૂઆતમાં આલ્ફા મેન્યુ. કં.લિ. પાસે ₹ 2 (કિલોદીઠ)ના ભાગે 10,000 કિલો માલ સ્ટોકમાં હતો.

માર્ચ માસની તા. 5, 8 અને 22ના રોજ અનુક્રમે 2000 કિલો, 5000 કિલો અને 10,000 કિલો માલ અનુક્રમે ₹ 5, ₹ 6 અને ₹ 7ના ભાવે ખરીદવામાં આવ્યો હતો.

ઉત્પાદન માટે જાવક નીચે પ્રમાણે હતી :

તા. 12 માર્ચ 16,000 કિલો

તા. 28 માર્ચ 10,000 કિલો

જાવક માલની કિંમત અંગે ભારિત સરેરાશ પદ્ધતિ અપનાવવામાં આવે તો દરેક જાવક અને મહિનાના અંતે સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન કરો. 4

અથવા

1. (અ) દિવ્યા એન્જિનિયરીંગના ચોપડામાંથી તા. 30-09. 2014ના રોજ પૂરા થતાં છ માસની માહિતી નીચે પ્રમાણે મળી આવે છે :

7

વિગત	ઉત્પાદન વિભાગો			સેવા વિભાગો	
	અ	બ	ક	ડ	ઈ
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (₹)	7,000	6,000	5,000	1,000	1,000
પ્રત્યક્ષ માલસામાન (₹)	3,000	2,500	2,000	1,500	1,000
કર્મચારી સંખ્યા	200	150	150	50	50
વીજળી કિલોવોટ	8,000	6000	6000	2000	3000
વીજળીના પોઈન્ટ સંખ્યા	10	15	15	5	5
મિલકતો મૂલ્ય ₹માં	50,000	30,000	20,000	10,000	10,000
રોકેલી જગ્યા (ચો.મીટરમાં)	800	600	600	200	200

છ મહિના દરમ્યાનના ખર્ચાઓ નીચે પ્રમાણે છે :

	₹		₹
સ્ટોર્સના પરોક્ષ ખર્ચા	400	ઘસારો	6,000
પાવર	1,500	રિપેરિંગ - નિભાવખર્ચ	1,200
ઈલેક્ટ્રીક વીજળી બત્તી	2,000	સામાન્ય પરોક્ષ ખર્ચ	10,000
કામદાર કલ્યાણ ખર્ચા	3000	ભાડું - કરવેરા	600

સેવા વિભાગો ઉત્પાદન વિભાગોને નીચે પ્રમાણે સેવા આપે છે, તેના ખર્ચની ફાળવણી તે પ્રમાણે કરવાની છે :

	અ	બ	ક
સેવા વિભાગ - ડ	40 %	40 %	20 %
સેવા વિભાગ - ઈ	40 %	30 %	30 %

ફાળવણીના આધાર જણાવી, ખાતાવાર ખર્ચની ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

- (બ) નીચેની માહિતીને આધારે યાંત્રિક કલાક દરની ગણતરી કરો :

7

વિગત	₹
યંત્રની કિંમત	1,00,000
યંત્ર ગોઠવણી ખર્ચ	10,000
આયુષ્યના અંતે અંદાજિત ભંગાર કિંમત (આયુષ્ય 15 વર્ષ)	5,000
કારખાનાનું ભાડું-વેરા (માસિક)	200
યંત્ર માટેની લાઈટ વ્યવસ્થા ખર્ચ (વાર્ષિક)	200
યંત્રનું વીમા-પ્રીમિયમ (વાર્ષિક)	960
રસાયણ (કેમિકલ) વપરાશ (વાર્ષિક)	1,000
કારખાના સુપરવાઈઝરનો પગાર (માસિક)	600
રિપેરિંગ અને નિભાવખર્ચ (વાર્ષિક)	1,000
પાવરનો વપરાશ કલાકદીઠ 10 યુનિટ, પાવરના 100 યુનિટનો દર	20

અંદાજિત વાર્ષિક કામના કલાકો 2200. જેમાં 200 કલાકના સેટિંગ અપ સમયનો સમાવેશ થઈ જાય છે.

યંત્ર કારખાનાની કુલ જગ્યા 1/4 [25%] ભાગની જગ્યા રોકે છે. જ્યારે સુપરવાઈઝર પોતાના સમયનો $\frac{1}{5}$ ભાગ (20%) આ યંત્રને ફાળવે છે.

2. શ્રી પ્રકાશ કંપનીના ઉત્પાદનની એકમ દીઠ પડતર નીચે પ્રમાણે છે :

14

માલસામાન પડતર એકમ દીઠ ₹ 26
મજૂરી એકમ દીઠ ₹ 15

કારખાના પરોક્ષ ખર્ચા પ્રત્યક્ષ મજૂરીના 60%

વહીવટી ખર્ચા કારખાના પડતરના 20%

વેચાણ ખર્ચા એકમદીઠ ₹ 6.00 લેખે ગણવામાં આવે છે.

પડતરના હિસાબોમાં તૈયાર માલના શરૂ. સ્ટોકની કિંમત એકમદીઠ ₹ 45 લેખે આંકવામાં આવી છે.

કંપનીના તા. 31-12-2014 ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષનું વેપાર અને નફા-નુકસાન ખાતું નીચે પ્રમાણે છે :

તા. 31-12-2014 ના રોજ પૂરાં થતાં વર્ષનું વેપાર અને નફા-નુકસાન ખાતું

ઉ

જ

વિગત	રકમ ₹	વિગત	રકમ ₹
શરૂ. સ્ટોક (500 એકમો દરેક ₹ 35 ની કિંમત)	17,500	વેચાણ (10,250 એકમો)	7,17,500
માલસામાન વપરાશ	2,60,000	આખર સ્ટોક	12,500
મજૂરી	1,50,000	(250 એકમો દરેક ₹ 50ની કિંમતે)	
કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચ	94,750		
કાચો નફો	2,07,750		
	7,30,000		7,30,000
વહીવટી ખર્ચા	1,06,000	કાચો નફો	2,07,750
વેચાણ ખર્ચા	55,000	વ્યાજ	250
ઘાલખાદ	4,000	ભાડું	10,000
પ્રાથમિક ખર્ચા	5,000		
ચોખ્ખો નફો	48,000		
	2,18,000		2,18,000

તૈયાર કરો :

- (1) 31-12-2014ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષનું પડતરનાં હિસાબો મુજબ નફો-નુકસાન દર્શાવતું પત્રક.
- (2) પડતરના હિસાબો અને નાણાકીય હિસાબો મુજબ દર્શાવેલ નફાની મેળવણી દર્શાવતું પત્રક.

અથવા

2. શ્રી વિકાસ એન્જિનિયરીંગ કંપની લિ. પોતાની પડતરની ખાતાવહી આપમેળી પદ્ધતિએ રાખે છે.
તા. 31-12-2014ના રોજ તેમની પડતરની ખાતાવહી નીચેની બાકીઓ દર્શાવે છે :

14

વિગત	ઉધાર (₹)	જમા (₹)
માલસામાન ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતે	2,20,000	—
ચાલુ કામ ખાતે	26,000	—
તૈયાર માલ ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતે	1,20,000	—
સામાન્ય ખાતાવહી હવાલા ખાતે	—	3,66,000
	3,66,000	3,66,000

AJ-138

3

P.T.O.

તા. 31-12-2014ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષના વ્યવહારો નીચે મુજબ હતા :

વિગત	રકમ (₹)
માલસામાન ખરીદી	2,10,000
ઉત્પાદન અંગે આપેલ પ્રત્યક્ષ માલસામાન	1,50,000
ઉત્પાદન અંગે આપેલ પરોક્ષ માલસામાન	30,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	20,000
પરોક્ષ મજૂરી	4,000
ખરેખર ચુકવેલ કારખાનાના ખર્ચા	12,000
ખરેખર ચુકવેલ ઓફિસ ખર્ચા	12,800
ઉત્પાદન ખાતે ઉધારેલ કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચા	44,000
ઓફિસના પરોક્ષ ખર્ચની વસૂલાત	13,000
વેચેલા માલની પડતર	1,90,000
તૈયાર માલ ખાતે લઈ ગયા	2,20,000
વેચાણ	2,40,000

ઉપરની વિગતોના આધારે પડતરની ખાતાવહીમાં જરૂરી ખાતા ખોલો અને કાચું સરવૈયું બનાવો.

3. એક પેઢીએ 2014ના વર્ષમાં 1,000 ટાઈપરાઈટર્સ બનાવ્યા અને વેચ્યા તેના 2014ના વર્ષના વેપાર અને નફા-નુકસાન ખાતાની તારીજ નીચે મુજબ છે :

14

વિગત	રકમ ₹	વિગત	રકમ ₹
માલ સામગ્રીની પડતર	80,000	વેચાણ	4,00,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	1,20,000		
ઉત્પાદન ખર્ચા	50,000		
કાચો નફો	1,50,000		
	4,00,000		4,00,000
સામાન્ય વહીવટી ખર્ચા	90,000	કાચો નફો	1,50,000
વેચાણ ખર્ચા	30,000	આગળ લાવ્યા	
ચોખ્ખો નફો	30,000		
	1,50,000		1,50,000

2015ના વર્ષ માટે નીચે મુજબ અંદાજ કાઢવામાં આવેલ છે :

- (અ) ઉત્પાદન અને વેચાણ 1200 ટાઈપરાઈટર્સનું થશે.
(બ) અગાઉના વર્ષ કરતાં માલસામાનના ભાવામાં 20% વધારો થશે.
(ક) મજૂરીનો દર 5% વધશે.
(ડ) ઉત્પાદન ખર્ચમાં માલસામાન અને મજૂરીના સંયુક્ત ખર્ચના પ્રમાણમાં વધારો થશે.
(ઈ) એકમ દીઠ વેચાણ ખર્ચમાં ફેરફાર થશે નહીં.
(એફ) અન્ય ખર્ચાઓમાં ઉત્પાદનમાં વધારાની અસર થશે નહીં.

વેચાણ કિંમત પર 10% નફો મળે તે રીતે વર્ષ દરમ્યાન બનાવેલા ટાઈપરાઈટર્સ કયા ભાવે વેચવા તે દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

3. વંદન કોર્પો. એક કરાર ₹ 70,00,000 માં લે છે. જે કરારની તારીખ 1-4-2013 હતી. તા. 31-3-2014 ના રોજ નીચે મુજબની બાકીઓ મળી આવે છે :

14

વિગત	રકમ ₹
માલ સ્ટોક	70,000
યંત્ર (ઘસારા બાદ)	1,50,000
ચૂકવવાનો બાકી પગાર	40,000
કરાર આપનારનું ખાતું	12,00,000
બિન પ્રમાણિત કામ	1,80,000
ચાલુ કામ (અનામત નફો)	1,00,000
2014-15 ના વર્ષ દરમ્યાનની માહિતી નીચે મુજબ છે :	
મોકલેલ માલ	9,00,000
ચૂકવેલ પગાર	3,40,000
અન્ય પ્રત્યક્ષ ખર્ચા	40,000
પરોક્ષ ખર્ચા	40,000
મોકલેલ ખાસ યંત્ર (તા. 1-10-2014)	1,00,000
સ્ટોર્સમાં માલ પરત	10,000
કરારના સ્થળેથી ચોરાયેલ માલ	9,000
કરારની જગ્યાએ આગથી નાશ પામેલ યંત્ર (તા. 31-3-2015)	95,000
તા. 31-3-2015ના રોજની બાકીઓ નીચે મુજબ હતી :	
માલ સ્ટોક	30,000
ચૂકવવાનો બાકી પગાર	20,000
બિનપ્રમાણિત કામ	2,50,000
મળેલ રોકડ	20,00,000

દર વર્ષે પ્રમાણિત કામના 80% ટકા પ્રમાણે વંદન કોર્પો. રોકડ મેળવે છે. યંત્ર પર ઘટતી જતી બાકીની રીતે 10% ઘસારો ગણાય છે.

ઉપરોક્ત વિગતો પરથી 2014-15ના વર્ષ માટેનું કરાર ખાતું તૈયાર કરો. નફો 2/3, મળેલ રોકડના ધોરણે નફા-નુકસાન ખાતે લઈ જવાનો છે.

4. (અ) સુવાસ કંપની લિ. સમાવેશી પડતર પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરે છે. કંપનીના બજેટમાંથી નીચેની માહિતી મેળવવામાં આવી છે :

9

	₹	₹
પ્રત્યક્ષ માલસામાન		5,97,000
<u>પ્રત્યક્ષ મજૂરી :</u>		
યંત્ર વિભાગ (12,000 કલાક)	1,89,000	
જોડાણ વિભાગ (10000 કલાક)	1,44,000	3,33,000
<u>કારખાના શિરોપરી ખર્ચા :</u>		
યંત્ર વિભાગ (12000 કલાક)	2,64,600	
જોડાણ વિભાગ (10000 કલાક)	1,56,400	4,20,000
વહીવટી શિરોપરી ખર્ચા		2,70,000
વેચાણ શિરોપરી ખર્ચા		2,43,000
વિતરણ શિરોપરી ખર્ચા		1,86,300

ગણતરી કરો :

- (i) પ્રાપ્ય આંકડાને આધારે શિરોપરી ખર્ચનું પત્રક બનાવો, જેમાં આપેલ સંજોગોમાં શિરોપરી ખર્ચ વસૂલાતના દર ગણવા માટેનો આધાર જણાવો.
- (ii) આ રીતે ગણેલ શિરોપરી ખર્ચના આધારે નીચેના જોબ અંગે પડતરનો અંદાજ નક્કી કરો :

પ્રત્યક્ષ માલસામાન :

(અ) 25 કિલો	₹ 50.40 કિલોદીઠ
(બ) 15 કિલો	₹ 60.00 કિલોદીઠ

પ્રત્યક્ષ મજૂરી :

યંત્ર વિભાગ	30 કલાક
જોડાણ વિભાગ	42 કલાક

અથવા

4. (અ) સિગ્મા ટ્રાન્સપોર્ટ કં. 40 કિ.મી. લાંબો એક તરફી માર્ગે દોડાવવા બે બસો જે દરેકની કિંમત ₹ 22,00,000 છે, તેનો ઉપયોગ કરે છે. દરેક બસની ભંગાર કિંમત 10 વર્ષના અંદાજ આયુષ્યને અંતે ₹ 2,80,000 અંદાજવામાં આવી છે. નીચે આપેલ અંદાજિત ખર્ચ અને અન્ય વિગતો પરથી પેસેન્જર કિ.મી. દીઠ પડતર અને ભાડાની આવક ઉપર 50% નફો મળે તે રીતે પેસેન્જર પાસેથી એકબાજુની મુસાફરી માટેના બસ ભાડાની રકમની ગણતરી કરો.

9

	₹
વીમાનો ખર્ચ વાર્ષિક 3% લેખે દરેક વર્ષનો વાર્ષિક ટેક્ષ	42,000
કુલ ગેરેજ ભાડું (બે બસ માટેનું માસિક)	24,000
દરેક બસનો વાર્ષિક મરામત ખર્ચ	60,000
દરેક બસના ડ્રાઈવરનો પગાર (માસિક)	18,000
દરેક બસના કન્ડક્ટરનો પગાર (માસિક)	12,000
વહીવટી ખર્ચ (બંને બસ માટેનો) (માસિક)	96,000
ડીઝલ અને ઓઈલ (100 કિ.મી. દીઠ)	1,000
દરેક બસ દરેક ટ્રીપ વખતે સરેરાશ 50 પેસેન્જર લઈ જઈને દરરોજના ચાર જતાં-આવતાની ટ્રીપો કરશે. મહિનામાં સરેરાશ 25 દિવસો બસ દોડાવાશે.	

- (બ) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે એક) 5
- (1) પ્રલાણીકાગત અને એ.બી.સી. પડતર પદ્ધતિ વચ્ચે તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
- (2) સમાન પડતર પદ્ધતિના ફાયદા જણાવો.

5. (અ) ગમે તે બેની ગણતરી કરો : 6

- (1) નીચેની માહિતી પરથી આર્થિક વરદી જથ્થો શોધો :

વાર્ષિક વપરાશ	45000 એકમો
એકમ દીઠ કિંમત	₹ 10
એકમ દીઠ વીમા ખર્ચ	₹ 0.90
એકમ દીઠ વ્યાજ ખર્ચ	₹ 0.30
એકમ દીઠ સ્ટોરેજ ખર્ચ	₹ 0.30
દરેક વરદી મૂકવાનો ખર્ચ	₹ 10

- (2) એક કારખાનાના યાંત્રિક કલાક દર અને પરોક્ષ ખર્ચની વિગતો નીચે પ્રમાણે છે :

યંત્ર કલાકો	પરોક્ષ ખર્ચ
	₹
21,600	75,600
33,600	93,600
24,000	81,000
30,000	90,000

ઉપરની માહિતી પરથી સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચની રકમ શોધો.

- (3) રોજ ઉપર કામ કરતાં એક કારીગર એક કામ પુરૂ કરવા માટે 9 કલાકનો સમય લે છે અને પરિણામ પ્રમાણે વેતનની રીત મુજબ કામ કરતાં છ કલાકનો સમય લે છે. તેનો દરરોજનો પગાર 1 કલાકના ₹ 25 છે. પેદાશની માલસામગ્રીની કિંમત ₹ 400 છે અને કારખાના પરોક્ષ ખર્ચો સીધી મજૂરીના 150% મુજબ વસૂલ કરવામાં આવે છે. પેદાશની કારખાના પડતર કાર્યવેતન પદ્ધતિ પ્રમાણે ગણો.

- (બ) નીચે આપેલા પેટા પ્રશ્નોના એક કરતાં વધુ જવાબો આપ્યા છે, તે પૈકી ફક્ત એક જ જવાબ સાચો છે, તમારે તે સાચો જવાબ શોધવાનો છે : (ગમે તે ચાર) 8

- (1) પડતરના હિસાબો મુજબની ખોટ ₹ 56,000 છે અને માંડી વાળેલ પાઘડી ₹ 4,000 છે, તો નાણાકીય હિસાબો મુજબ ખોટ કેટલી થશે ?
- (a) ₹ 56,000   (b) ₹ 60,000
- (c) ₹ 52,000   (d) ₹ 64,000

- (2) નીચેના પૈકી કયા ખર્ચ વાહનવ્યવહાર ઉદ્યોગ માટે સ્થિર ખર્ચ ગણાય છે ?
- (a) પેટ્રોલ (b) એન્જીન ઓઈલ
(c) લાયસન્સ ફી (d) ઘસારો
- (3) બિન સંકલિત હિસાબોમાં નીચેના પૈકી કયા ખાતાઓ ઉપર વધુ ભાર મૂકવામાં આવે છે ?
- (a) માલ મિલકતના ખાતા
(b) વ્યક્તિગત ખાતા
(c) ઉપજ ખર્ચના ખાતાઓ
(d) ઉપરનામાંથી એકેય નહીં
- (4) નીચેની માહિતી જોબ નં. 701 માટે આપવામાં આવી છે. પ્રત્યક્ષ માલસામાન ₹ 20,000 પ્રત્યક્ષ મજૂરી ₹ 40,000 કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ મજૂરીના 60%, અન્ય ખર્ચ કારખાના પડતરના 20%, ટેન્ડરની વેચાણ કિંમત પર 20% નફો ગણવાનો છે. તો જોબની ટેન્ડર કિંમત કઈ હશે ?
- (a) ₹ 1,29,600 (b) ₹ 1,44,000
(c) ₹ 1,29,660 (d) ₹ 1,26,000
- (5) જો એક કારખાનામાં 25,000 એકમોનું ખરેખર ઉત્પાદન થયું હોય અને બજેટ મુજબ 30,000 એકમોના ઉત્પાદન માટે સ્થિર ખર્ચ ₹ 5 (એકમ દીઠ) નક્કી થયો હોય તો ખરેખર ઉત્પાદન માટે એકમ દીઠ સ્થિર ખર્ચ કેટલો ગણાય ?
- (a) ₹ 6.00 (b) ₹ 5.00
(c) ₹ 4.00 (d) ઉપરનામાંથી એકેય નહીં
- (6) એક કરાર માટે ₹ 1,60,000 માં ખરીદેલ ખાસ યંત્ર પર ₹ 40,000 ઘસારો બાદ કર્યા પછી ₹ 1,00,000 માં વેચતાં નફા-નુકસાન ખાતે કેટલી રકમ ઉધારાશે ?
- (a) ₹ 30,000 (b) ₹ 10,000
(c) ₹ 40,000 (d) ઉપરનામાંથી એકપણ નહીં

AJ-138
April-2015
S.Y.B.Com., (Annual Pattern)
Cost Accounting
[Advanced Accountancy & Auditing-II]

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Figure at the right shows marks.
 (2) Show your working as a part of your answer.

1. (A) State the difference between Cost Accounting System and Financial Accounting System. **6**
- (B) Following information is abstracted from the books of a factory : **4**

Particulars	Number of workers
(1) Workers at the beginning of the month :	1520
(2) No. of workers who left during same month	320
(3) Total workers appointed during same the month	400
(4) No. of workers newly appointed on new post.	200

Calculate labour turnover rate by replacement method and joint method.

- (C) In the beginning of the month of March Alfa Mfg. Co. Ltd. had stock of material of 10,000 kgs of ₹ 2 per kg. On 5th, 8th and 22nd March, company purchased 2000 kgs, 5000 kgs and 10,000 kgs material at the rates of ₹ 5, ₹ 6 and ₹ 7 respectively.

Issue of material for production was as follow : **4**

On 12th March 16,000 kgs.

On 28th March 10,000 kgs.

Evaluate each issue of material and value of stock at the end of the month as per weighed average method.

OR

1. (A) Following information is available from the books of Divya Engineering Co. for six months ending on 30th September, 2014. 7

Particulars	Production Dept.			Service Dept.	
	A	B	C	D	E
Direct Wages (₹)	7,000	6,000	5,000	1,000	1,000
Direct material (₹)	3,000	2,500	2,000	1,500	1,000
No. of workers	200	150	150	50	50
Electricity kW	8000	6000	6000	2000	3000
No. of light points	10	15	15	5	5
Value of assets (₹)	50,000	30,000	20,000	10,000	10,000
Area occupied (sq. mts.)	800	600	600	200	200

Expenses during 6 months were as follow :

	₹		₹
Stores indirect expenses	400	Depreciation	6,000
Power	1,500	Repairing and maintenance	1,200
Elec. lights	2,000	General indirect expenses	10,000
Workers Welfare Expenses	3,000	Rent – taxes	600

Service departments provides services to the production departments as under. Expenses of service departments are to be apportioned in their proportion.

	A	B	C
Service dept. D	40 %	40 %	20 %
Service dept. E	40 %	30 %	30 %

Prepare a statement showing departmental distribution of expenses showing basis for apportionment.

- (B) Calculate machine hour rate on the basis of following information : 7

Particulars	₹
Value of machine	1,00,000
Expenses of establishment of machine	10,000
Estimated scrap value of machine at the end of life (15 years)	5,000
Rent of Factory (monthly)	200
Lighting facility expenses for machine (Annual)	200
Insurance premium of machine (Annual)	960
Chemical used (Annual)	1,000
Factory Supervisor's salary (monthly)	600
Repairs and maintenance (Annual)	1,000
Consumption of power 10 units/hr., Rate of 100 units of power	20

Estimated (yearly) working hours are 2200 hrs. (including setting up time of 200 hours).

Machine occupies 1/4 [25%] area of factory. Supervisor provides $\frac{1}{5}$ part (20%) of his time to this machine.

2. Cost per unit of the production of Prakash Co. is as under :

14

Material cost Per unit ₹ 26

Wages Per unit ₹ 15

Factory indirect expenses are 60% of direct wages.

Administrative indirect expenses are 20% of factory cost.

Selling expenses are ₹ 6.00 per unit.

Opening stock of finished goods were valued at ₹ 45 per unit.

The trading and Profit & Loss Account for the year ended on 31-12-2014 is as follow :

Trading and Profit & Loss Account for the year ending on 31-12-14

Dr.		Cr.	
Particulars	Amount ₹	Particulars	Amount ₹
Opening stock (500 units at ₹ 35 per unit)	17,500	By Sales (10250 units)	7,17,500
Consumption of material	2,60,000	Closing stock (250 units at cost of ₹ 50 per unit)	12,500
Wages	1,50,000		
Factory indirect expenses	94,750		
Gross profit	2,07,750		
	7,30,000		7,30,000
Administrative expenses	1,06,000	By Gross profit	2,07,750
Selling expenses	55,000	Interest	250
Bad debt	4,000	Rent	10,000
Preliminary expenses	5,000		
Net profit	48,000		
	2,18,000		2,18,000

Prepare :

- (1) A statement of cost showing profit or loss for the year ending on 31-12-2014.
- (2) A statement of reconciliation between profits shown by cost sheet and financial accounts.

OR

2. Vikas Engineering Co. Ltd. keeps their costing ledger on self balancing system. Following are the balances as per their costing ledger as on dt. 31-12-2014.

14

Particulars	Debit ₹	Credit ₹
To, Material ledger control Account	2,20,000	—
" Work in progress Account	26,000	—
" Finished goods Ledger Control Account	1,20,000	—
" General Ledger Control Account	—	3,66,000
	3,66,000	3,66,000

Following were the transactions during the year ending on 31-12-2014 :

Particulars	Amount (₹)
Purchase of material	2,10,000
Direct material issued for production	1,50,000
Indirect material issued for production	30,000
Direct wages	20,000
Indirect wages	4,000
Factory expenses actually paid	12,000
Office expenses actually paid	12,800
Production indirect expenses debited to production account	44,000
Office indirect expenses recovered	13,000
Cost of goods sold	1,90,000
Goods transferred to finished stock account	2,20,000
Sales	2,40,000

Prepare necessary accounts in cost ledger from above information and prepare Trial Balance.

3. One firm prepared 1000 typewriters and sold during the year 2014. Following is the summary of Trading and Profit & Loss Account :

14

Particulars	Amount ₹	Particulars	Amount ₹
Cost of material	80,000	Sales	4,00,000
Direct wages	1,20,000		
Production expenses	50,000		
Gross profit	1,50,000		
	4,00,000		4,00,000
General Administrative expenses	90,000	Gross profit B/F	1,50,000
Selling expenses	30,000		
Net Profit	30,000		
	1,50,000		1,50,000

Following estimation was made for the year 2015 :

- (a) Production and sales of typerwriters will be of 1200 units.
- (b) Price of material will increase by 20% as compare to earlier year.
- (c) Rate labour will rise by 5%.
- (d) Production expenses will increase in proportion of combined cost of material and wages.
- (e) There will be no change in per unit selling expenses.
- (f) Other expenses will not have change due to increase in production.

Prepare a statement showing selling price to get 10% profit on sales for the units produced during the year.

OR

3. Vandan Corporation took a contract for ₹ 70,00,000. Date of contract was 1-4-2013. Following balances are available on 31-3-2014 :

14

Particulars	Amount
	₹
Stock of material	70,000
Machine (after depreciation)	1,50,000
Outstanding salary	40,000
Contractees account	12,00,000
Work-uncertified	1,80,000
Work in progress (reserve profit)	1,00,000
Information for the year 2014-15 is as follows :	
Material sent	9,00,000
Salary paid	3,40,000
Other direct expenses	40,000
Indirect expenses	40,000
Special Machine sent (on 1-10-2014)	1,00,000
Goods returned to stores	10,000
Material stolen from the contract site	9,000
Machine destroyed on the contract site by fire (31-3-2015)	95,000
Balances on 31-3-2015 were as follow :	
Stock of material	30,000
Unpaid Salary	20,000
Work-uncertified	2,50,000
Cash received	20,00,000

Vandan Corporation receives cash at 80% of work certified every year. Depreciation is charged at 10% on written down value method.

From above information, prepare Contract Account for the year 2014-15, 2/3 profit on the basis of cash received is to be transferred to Profit and Loss Account.

4. (A) Suvas Co. Ltd. have adopted absorption costing system. Following information is obtained from the budgets of the company :

9

	₹	₹
Direct material		5,97,000
Direct Wages :		
Machinery dept. [12,000 hrs]	1,89,000	
Assembling dept. [10000 hrs.]	1,44,000	3,33,000
Factory overheads :		
Machinery dept. (12000 hrs.)	2,64,600	
Assembling dept. (10000 hrs.)	1,56,400	4,20,000
Administrative overheads		2,70,000
Selling overheads		2,43,000
Distribution overheads		1,86,3000

Calculate :

- (i) Prepare a statement of overhead expenditure using given data. Where state the basis for calculating recovery rate of overheads in given situation.
(ii) On the basis of above calculation make an estimate for the cost of following job :

Direct material :

- (a) 25 kgs @ ₹ 50.40 per kg.
(b) 15 kgs @ ₹ 60.00 per kg

Direct wages :

- Machinery dept. 30 hrs.
Assembling dept. 42 hrs.

OR

4. (A) Sigma transport Co. uses two buses each costing ₹ 22,00,000 for running one way 40 km long distance. Each bus has estimated scrap value of ₹ 2,80,000 at the end of esti. life of 10 years. On the basis of following estimated expenditure and other information, calculate passenger kilometer cost and state the fair required to be charged to the passenger to get 50% profit on income of fair.

9

	₹
Expenditure of Insurance @ 3% Annual tax per year	42,000
Rent of Garage (for two buses monthly)	24,000
Annual maintenance of each bus	60,000
Salary of driver of each bus (monthly)	18,000
Salary of conductor of each bus (monthly)	12,000
Monthly administrative expenses (for both the buses)	96,000
Diesel and oil (per 100 km)	1,000

Each bus carries 50 passengers for every trip and per day each bus is running for four round trip. [to & from]

Buses are running for 25 days in a month.

- (B) Write short note : (Any **one**) 5
- (1) Difference between traditional costing system and ABC costing system.
- (2) State advantages of uniform costing system.

5. (A) Calculate any **two** from following : 6

- (1) Calculate economic order quantity :

Annual consumption	45000 units
Price per unit	₹ 10
Insurance per unit	₹ 0.90
Interest per unit	₹ 0.30
Storage exp. per unit	₹ 0.30
Order cost (per order)	₹ 10

- (2) The information of machine hr. rate and overheads expenses of a factory is as follow :

Machine Hours	Indirect Expenses (₹)
21,600	75,600
33,600	93,600
24,000	81,000
30,000	90,000

Calculate amount of fixed indirect expenses from above information.

- (3) A worker takes 9 hrs. to complete a work on per day wage system and he takes 6 hrs. to complete same work as per result base wage system. He gets salary per day at ₹ 25 per hr. Calculate factory cost of a product as per piece rate wage system when consumption of material is ₹ 400. Factory overheads are absorbed at 150% of direct wages.

- (B) For each of the following sub-question more than one answer is given. Out of which only one answer is correct. You are required to select the correct answer with necessary explanation. (Any **four**) 8

- (1) The loss as per costing records is of ₹ 56,000; amount of goodwill written off is ₹ 4,000 then loss as per financial accounts will be
- (a) ₹ 56,000   (b) ₹ 60,000
- (c) ₹ 52,000   (d) ₹ 64,000

- (2) Out of following expenses which expenditure is treated as fixed expenditure for transportation business ?
- (a) Petrol (b) Engine oil
(c) Licence fees (d) Depreciation
- (3) Which of the following accounts are given more weightage in non-integrated accounts ?
- (a) Real accounts
(b) Personal accounts
(c) Income expenditure accounts
(d) None of the above
- (4) Following information is for the job No. 701. Direct material ₹ 20,000, Direct wages ₹ 40,000. Factory expenses are at 60% of wages. Other expenses are 20% of factory cost, profit should be 20% on tender price. In such a case what will be the tender price ?
- (a) ₹ 1,29,600 (b) ₹ 1,44,000
(c) ₹ 1,29,660 (d) ₹ 1,26,000
- (5) The actual production of a factory is of 25,000 units fixed expenditure per unit as per budgeted production of 30,000 units is ₹ 5 per unit. What will be the fixed expenditure per unit for actual production ?
- (a) ₹ 6.00 (b) ₹ 5.00
(c) ₹ 4.00 (d) None of the above
- (6) A special machine which purchased for a contract at ₹ 1,60,000 was sold for ₹ 1,00,000 after charging depreciation of ₹ 40,000. What will be the amount which should be debited to profit and loss account ?
- (a) ₹ 30,000 (b) ₹ 10,000
(c) ₹ 40,000 (d) None of the above
-